

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-02-28
meddelad i
Östersund

Mål nr P 2840-23

PARTER

Klagande

Fastighetsbolaget Gaskraft AB
Stentorpsvägen 13
818 42 Forsbacka

Motpart

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun
801 84 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Gävleborgs beslut den 31 augusti 2023 i ärende nr 5086-2023,
se bilaga 1

SAKEN

Rättelseföreläggande, Forsbacka 1:34 i Gävle kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Efter att samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun den 1 juli 2020 tagit emot en anmälan om olovligt uppförd mur på fastigheten Forsbacka 1:34 i Gävle kommun fattade nämnden den 24 maj 2023 beslut att förelägga fastighetsägaren Fastighetsbolaget Gaskraft AB att ta bort muren med stöd av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Enligt beslutet ska muren med staket tas bort inom åtta veckor från det att beslutet vunnit laga kraft. Nämnden beslutade vidare om att ta ut en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL.

Fastighetsbolaget Gaskraft AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen Gävleborg som den 31 augusti 2023 beslutade att avslå överklagandet.

Fastighetsbolaget Gaskraft AB har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Fastighetsbolaget Gaskraft AB har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut. Bolaget har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på den aktuella fastigheten. Till stöd för sin talan har bolaget åberopat fotografier, ritning, information från Gävle kommuns hemsida, rättsfallssammanställning samt protestlista. Bolaget har vidare sammanfattningsvis anfört följande.

Den aktuella konstruktionen bör i första hand bedömas som ett staket och därmed inte omfattas av bygglovsplikt. I andra hand, om konstruktionen bedöms vara bygglovspliktigt, ska prickad mark inte utgöra hinder för beviljande av bygglov.

Syftet med att riva det tidigare trådstaketet på fastigheten, som mätte cirka 250 centimeter i höjd, var att det var uttjänt. Det nya staketet har placerats på exakt samma sträckning, ca 16 meter, och har en totalhöjd på totalt cirka 140 centimeter inklusive betongfundamentet. Det trådstaket som idag stått på platsen fanns inte där från början. Går man långt tillbaka i tiden har staket runt fastigheten varit lägre och mer likt det nyare staketet som nu monterats, dock något högre och med sämre

genomsiktlighet. Bolaget har därmed återupprättat gamla förhållanden i större utsträckning än nämnda trådstaket. Åberopat fotografi från 1914 visar att staketet då var 2,5 meter högt med dålig genomsiktighet. Idag skulle det betraktas som ett plank. Staketet finns inritat i detaljplanen.

Konstruktionen är uppförd cirka 5-8 meter in på fastigheten, varför det inte är fråga om någon fastighetsavgränsning. Däremot avgränsar konstruktionen fastighetens kundparkering mot dess inre arbetsområde där diverse olika arbetsfordon framförs. När fastighetsbildning skedde år 1993 poängterades särskilt att parkeringsområde skulle finnas för fastigheten, klassad såsom småindustri, och särskild allmän mark avsattes utanför det inritade staketet.

Verklig höjd på fundamentet är 25-35 centimeter efter att marknivå jämnats, vilket har kommunicerats inför nämndens beslut. Detta är en betydande skillnad mot de 54 cm som nämnden uppmätt. Länsstyrelsens beslut är därmed baserat på fel uppgifter. Syftet med fundamentet är att skydda staketet mot skador vid snöröjning som återkommande äger rum på platsen. Den synliga delen har sedan minskat så den är 15 till 25 cm, eftersom det är planterat växtlighet framför staketet. Detta framgår av inskickade fotografier. På sommaren är sockeln knappt synlig och ännu mindre på vintern.

De rättsfall som länsstyrelsen hänvisat till i sitt beslut är inte relevanta, eftersom de rör ärenden vitt skilda från omständigheterna i förevarande mål. Huruvida en konstruktion är ”massiv och beständig” bör bero på dess höjd och genomsiktighet samt i vilken miljö som konstruktionen finns. I aktuellt fall finns konstruktionen i ett industriområde medan de rättsfall som länsstyrelsen åberopar avser konstruktioner i småhusområden och där konstruktionen är uppförd i fastighetsgräns. Enligt Nationalencyklopedin är en ”kraftig vägg som avgränsar något eller bär upp något, av sammanfogade stenar, betong, e.d. ofta fristående”. Det är inget som liknar deras konstruktion och bara av den anledningen kan vårt staket inte anses vara en mur.

Vid tiden för uppförande av staketet angav Gävle kommun på sin hemsida att murar över 50 cm kunde kräva bygglov. Kommunen förespråkade praxis som gäller i många andra kommuner, dvs. att det är först när en konstruktion har en höjd över 50 cm och med låg genomsiktighet som den är att betrakta som en mur. De rättsfall som länsstyrelsen hänvisar till rör ärenden där konstruktionerna i fråga är mer kompakta samt har högre höjd. Det handlar också om tvister mellan privatpersoner/villaägare, där den ena parten anmält den andra för uppförande av en konstruktion som syftat till att visuellt avskärma de två fastigheterna ifrån varandra. Nu aktuell konstruktion är av betydligt enklare natur, och är placerat inne på en industrifastighet. De närboende har gett sitt bifall till den nya konstruktionen vilket bland annat framgår av ingiven protestlista.

Det visuella intrycket är att det är ett staket och inte en mur. Staketet utgör cirka 75-80 procent av totala konstruktionens höjd. Genomsiktligheten är över 80 procent och det gjutna fundamentet är så lågt att det dels understiger normal praxis för när en mur kan kräva bygglov, dels inte utgör något hinder för allmänhetens insyn. Konstruktionen ger inget massivt helhetsintryck, det innebär inte en betydande miljöpåverkan och det påverkar inte omgivningen på något betydande vis. Staketet utgör ingen tomtavgränsning och det gränsar inte direkt till någon bostadsfastighet.

Detaljplanen för området är från år 1993 och upprättades för att tillgodose den då pågående markanvändningen i området då renodlade industrifastigheter fanns inom området. För 30 år sedan hade Gävle Energi ett servitut på fastigheten, det fanns en energiverksamhet som drevs på platsen och därtill planer på ytterligare utveckling av den. Detta föranledde att marken upptogs som prickad mark, med ledningar i marken. Fastigheten, och även omgivande fastigheter, var belastad och tänkt att belastas med ledningar och därför infördes planbestämmelser U och Y i detaljplanen. Sedan flera år tillbaka har dock servitutet upphört genom lantmäteriförrättning, liksom energiverksamheten i sig i anslutning till fastigheten. Om ledningarna i marken överhuvudtaget finns kvar så fyller de idag inget syfte. Ingen del av det nya staketet ligger på mark med ledningar. Det gjutna fundamentet ligger

dessutom helt löst på marken utan någon förankring, dvs. inga grävarbeten har skett.

Bolagets intresse att som fastighetsägare ha kvar ett staket i samma och oförändrat läge på tomten väger tyngre än allmänintresset att beakta en planbestämmelse som helt spelat ut sin betydelse för verksamhet på grannfastigheter. Enligt 8 kap. 11 § sjätte stycket PBL får bygglov lämnas till åtgärder som innebär mindre avvikelser från detaljplanen om avvikelserna är förenliga med syftet med planen. Något absolut förbud för åtgärder på prickad mark finns således inte.

Många ställer sig frågande till vad kommunen håller på med när kommunen vill att de ska riva uppfört staket samt även betala en sanktionsavgift trots att rättsläget inte är fastställt.

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun har uppgett att överklagandet bör avslås. Till stöd för sin inställning har nämnden vidhållit vad som anförts tidigare och lagt till att även om domstolen skulle komma fram till att muren/konstruktionen inte kräver bygglov så är den inte förenlig med detaljplanens bestämmelse om att marken inte får bebyggas.

HANDLÄGGNINGEN I MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Mark- och miljödomstolen har den 14 december 2023 avslagit Fastighetsbolaget Gaskraft AB:s yrkande om syn och gett bolaget tillfälle att slutföra sin talan.

DOMSKÄL

Rättelseföreläggandet

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Tillämpliga bestämmelser, förarbetsuttalanden och praxis framgår av länsstyrelsens beslut.

Någon definition av begreppet mur finns inte i plan- och bygglagstiftningen. En enskild kommuns definition av vad som ska anses vara en bygglovspliktig mur är

inte avgörande (jfr rättsfallet MÖD 2014:39). Såsom länsstyrelsen angett får bedömningen i stället ske med beaktande av den praxis som har utvecklats på området. Av praxis framgår att omständigheter som konstruktionens höjd, längd, genomsiktighet, utformning i övrigt, läge, utförande och beständighet samt ändamål och omgivningspåverkan ska beaktas (jfr bl.a. MÖD 2017:6 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 juli 2015 i mål P 121-15).

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning

Nämnden har förelagt klaganden att ta bort uppförd mur med staket från fastigheten Forsbacka 1:34 sammanfattningsvis eftersom det är en lovpliktig åtgärd (mur) och då bygglov inte kan ges efterhand då den uppförts i strid med detaljplanen på s.k. punktprickad mark.

Av utredningen i målet framgår att den aktuella konstruktionen består av ett smidesstaket med ett betongfundament samt att konstruktionen är cirka 15 meter lång. Vidare framgår av nämndens tillsynsprotokoll från platsbesök att betongfundamentet då hade en varierande höjd om cirka 37, 54 och 60 centimeter. Domstolen uppfattar dokumentationen som att minst halva fundamentet vid mätningen översteg 54 centimeter. Klaganden har i mark- och miljödomstolen uppgett att betongfundamentet är 25-35 centimeter högt, men detta efter att marknivå har jämnats ut. I överklagandet till länsstyrelsen uppgav klaganden att betongsockeln vid gjutning hade ett maxmått om 50 centimeter. Med hänsyn till den dokumentation som finns och då markarbeten har utförts, anser domstolen att fler mätningar inte leder till ytterligare klarhet vad gäller höjden av betongkonstruktionen.

Smidesstaketet är placerat på och konstruktionsmässigt sammanfogat med betongfundamentet, varför domstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att den ska ses som en övre del av betongfundamentet och inte som en separat anläggning (jfr nämnda rättsfall MÖD 2017:6). Av utredningen framgår att smidesstaketet har en höjd om i vart fall 110 cm och stolparna en höjd om cirka 140 centimeter. Som länsstyrelsen anfört är en mur bygglovspliktig, oavsett om den är fristående eller har

en jordfylld sida (jfr prop. 1959:168 s. 137). Domstolen instämmer vidare i länsstyrelsens bedömning att smidesstaketet adderar höjd till konstruktionen i sin helhet, även om staketet i sig har en god genomsiktighet.

Den aktuella konstruktionen är placerad 5-8 meter från fastighetsgräns i syfte att avgränsa verksamhetens kundparkering mot dess inre arbetsområde. Syftet med betongfundamentet är att skydda staketet mot skador vid snöröjning. Enligt mark- och miljödomstolen ger såväl det uppgivna ändamålet med konstruktionen, som materialvalet och utförandet ett beständigt intryck. Domstolen bedömer vidare att konstruktionen, även om den är placerad 5-8 meter från fastighetsgräns, uppfattas som avskiljande på platsen med hänsyn till sin konstruktion, omfattning och ändamål och enligt domstolens mening saknar den inte omgivningspåverkan. Mot denna bakgrund, och med hänsyn till dess längd och vad som framkommit om dess höjd, delar mark- och miljödomstolen underinstansernas bedömning att konstruktionen är att betrakta som en mur i den mening som avses i 6 kap. 1 § 7 PBF. Det som klaganden anfört i denna del föranleder inte någon annan bedömning.

Frågan om bygglov kan medges för muren

För fastigheten gäller detaljplanen DP 21-P93:49 från år 1993. Enligt detaljplanen består området där muren uppförts av punktprickad mark, vilket innebär att bebyggelse är förbjuden.

Frågan är därmed om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte och antingen kan anses utgöra en liten avvikelse eller om åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas och bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Frågan om en avvikelse från en plan är att anse som mindre bör inte bedömas utifrån absoluta mått och tal utan ses i förhållande till samtliga föreliggande omständigheter (se bl.a. rättsfallen RÅ 1990 ref. 53, RÅ 1990 ref. 91 och RÅ 1991 ref. 57 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 mars 2017 i mål nr

P 5414-16). En mindre planavvikelse kan exempelvis föreligga vid placering av en byggnad någon meter in på punktprickad mark, överskridande av högsta tillåtna byggnadshöjd av byggnadstekniska eller andra skäl samt överskridande av tillåten byggnadsarea för att en bättre planlösning ska kunna uppnås (se prop. 1985/86:1 s. 714). I praxis har inte bara uppförande av byggnad, utan även uppförande av plank eller mur på punktprickad mark ansetts stå i strid mot detaljplaner antagna innan PBL trädde i kraft (se bl.a. RÅ 1995 ref. 21 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 26 november 2012 i mål nr P 6967-12).

Mot bakgrund av murens omfattning och att den i sin helhet är placerad på punktprickad mark anser mark- och miljödomstolen i likhet med underinstanserna att det inte är fråga om en liten avvikelse från detaljplanen. Inte heller kan den aktuella utformningen anses vara nödvändig för att området ska kunna bebyggas eller användas på ett ändamålsenligt sätt. Vad klaganden anført om att förutsättningarna på platsen förändrats sedan detaljplanens tillkomst föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Bygglov kan därmed inte medges för åtgärden.

Byggsanktionsavgiften

Fastighetsbolaget Gaskraft AB har vidtagit en bygglovspliktig åtgärd utan att ha bygglov. Som framgått ovan kan bygglov i efterhand inte meddelas. Nämnden har därför haft fog för att påföra bolaget en byggsanktionsavgift och att förelägga bolaget att vidta rättelse genom att ta bort muren. Byggsanktionsavgiften är beräknad i enlighet med 9 kap. 12 § 8 punkten PBF. Skäl att sätta ned avgiften har inte framkommit.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis instämmer mark- och miljödomstolen alltså i underinstansernas bedömningar att bolaget uppfört en bygglovspliktig åtgärd utan lov, att lov inte kan meddelas då den är uppförd på punktprickad mark och eftersom det inte är fråga om en liten avvikelse eller en nödvändig åtgärd. Nämnden har därför haft fog för sitt rättelseföreläggande. Vidare har det därmed funnits skäl att

besluta om byggsanktionsavgift. Vad klaganden anfört vid mark- och miljödomstolen föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

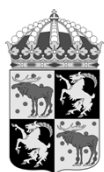
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 20 mars 2024. Prövningstillstånd krävs.

Åsa Ärlebrant

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åsa Ärlebrant, ordförande, och tekniska rådet Marie Adolfsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Caroline Frankow Versvåg.

Länstyrelsen
Gävleborg

Beslut

1 (7)

Datum

2023-08-31

Diarienummer

5086-2023

Fastighetsbolaget Gaskraft AB
hans.frisk@nordicheating.se

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Rotel 13

INKOM: 2023-09-06
MÅLNR: P 2840-23
AKTBIL: 2

Delgivningskvitto

Överklagande av kommuns beslut om föreläggande, 2023-05-24, Dnr BOB-2020-1050, Gävle kommun, Forsbacka 1:34

Beslut

Länstyrelsen beslutar att avslå överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Handläggningen hos kommunen

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun (nedan *nämnden*) tog emot en anmälan om en olovligt uppförd mur på fastigheten Forsbacka 1:34 (nedan *fastigheten*) den 1 juli 2020. Med anledning av anmälan genomförde nämnden ett tillsynsbesök den 7 november 2022. Det framgår av tillsynsprotokollet att det på fastigheten fanns ett smidesstaket med ett betongfundament (nedan *konstruktionen*). Konstruktionen var ca 15 meter lång och betongfundamentet hade en varierande höjd om ca 37 cm och 54 cm. Stolparna på staketet hade en höjd om ca 1,4 meter. Tillsynsprotokollet innehåller även bilder från fastigheten. Nämnden gjorde den initiala bedömningen att konstruktionen var en mur.

Fastighetsägaren Gaskraft AB (nedan *klaganden*) har fått tillfälle att yttra sig i ärendet. Klaganden har i huvudsak framfört att konstruktionen inte är en mur, utan att det är ett staket med ett betongfundament. Eftersom det är ett staket omfattas det inte av samma bestämmelser som en mur. Klaganden har också invänt mot nämndens mätningar och menat att fundamentet är 52 cm vid sin högsta punkt, men att detta beror på en svacka i marken vid denna punkt. Till stöd för detta har klaganden även skickat in bilder.

Nämndens beslut

Nämnden fattade beslut i ärendet den 24 maj 2023. Av beslutet framgår bland annat följande. Staketet och betongfundamentet ska bedömas som

en och samma konstruktion. Konstruktionen är utformad på ett sådant sätt att det är att anses vara en mur. En mur kräver bygglov. Muren står dock på prickad mark, och bygglov kan därför inte beviljas. Nämnden har därför förelagt klaganden att ta bort muren med stöd av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). Nämnden har även beslutat om byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL.

Överklagandet

Klaganden överklagade beslutet den 27 juni 2023. I sitt överklagande har de anfört i huvudsak följande. Den aktuella konstruktionen är inte en mur, utan ett staket med en sockel. Klagandens verksamhet kräver en tydlig avgränsning mellan deras fastighet och angränsande fastighet. Ett stängsel är inte lika effektivt eftersom det går att klippa upp och ett fordon kan köra in, vilket har hänt grannar. Betongfundamentet utgör därför även ett inkörningsskydd så att staketet inte kan forceras med ett fordon. Vidare har klaganden fått missvisande information från nämnden, då det på kommunens hemsida har stått att en konstruktion är en mur endast om den är över 50 cm. Klaganden har tolkat detta som ett positivt förhandsbesked. Betongfundamentet är endast mellan 25 och 35 cm och kan därför inte anses vara en mur. Klaganden har även anlagt rabatter vilket innebär att den synliga delen av sockeln numera endast är 20-22 cm. Nämnden har även felaktiga mått gällande staketstolparna; dessa är endast 110 cm och inte 140 cm vilket anges i nämndens beslut.

Motivering till beslutet

Tillämpliga bestämmelser och övriga förutsättningar

Nämndens grund för att ingripa

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt 11 kap. PBL, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL eller ett beslut som har meddelats med stöd av PBL.

Detta kan exempelvis handla om att vidta en bygglovspliktig åtgärd utan att först ansöka om och beviljas bygglov i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. PBL. I sådana fall får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande). Detta framgår av 11 kap. 20 § PBL. Vid en överträdelse kan nämnden i vissa fall även ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift). Detta framgår av 11 kap. 51 § PBL.

Enligt 6 kap. 1 § p. 7 plan- och byggförordningen (2011:338) (PBF) krävs bygglov för att anordna, inrätta, uppföra, flytta eller väsentligt ändra bland annat murar. En mur är bygglovspliktig oavsett om den är

fristående eller har en jordfylld sida (jfr prop. 1959:168 s. 137 och Didón m.fl. Plan- och bygglagen (20 december 2022, version 11, JUNO), kommentar till 6 kap. 1 § PBF).

Frågan om vad som är en mur

Begreppet mur är inte definierat i plan- och bygglagstiftningen. En enskild kommun kan inte heller sätta upp egna regler för när en konstruktion är att se som en mur i lagstiftningens mening (jfr. MÖD 2014:39). Bedömningen får i stället ske med beaktande av den praxis som har utvecklats på området. Av praxis framgår att omständigheter som konstruktionens höjd, längd, genomsiktighet, utformning i övrigt, läge, utförande och beständighet samt ändamål och omgivningspåverkan ska beaktas (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 juli 2015 i mål nr P 121-15; MÖD 2014:39; Kammarrätten i Sundsvalls dom den 25 september 2012 i mål nr 2526-11).

Det finns därför inte heller någon exakt höjd och längd för när en konstruktion blir bygglovspflichtig (jfr. prop. 1959:168 sid. 137; MÖD 2020:15; Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 juni 2020 i mål nr P 8451-19; Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 februari 2017 i mål nr P 196-16; MÖD 2014:39; Kammarrätten i Sundsvalls dom den 25 september 2012 mål i nr 2526-11; Kammarrätten i Stockholms dom den 7 april 2011 i mål nr 2597-10; Kammarrätten i Sundsvalls dom den 2 juni 2004 i mål nr 2738-02).

I Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 februari 2017 i mål nr P 196-16 gällde ärendet en 22 meter lång konstruktion som var placerad i fastighetsgräns. Konstruktionen bestod av en nedre och en övre del. Den nedre delen som var 0,5-0,8 meter hög och utgjordes av betong. Ovanpå betongdelen fanns en träkonstruktion. Domstolen ansåg att såväl det angivna ändamålet som materialvalet och utförandet gav ett beständigt intryck. Betongkonstruktionen ansågs därför vid en sammantagen bedömning vara en mur som krävde bygglov. Enligt domstolen skulle den övre delen inte ses som en separat anläggning utan som en övre del av muren.

I Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 juli 2015 i mål nr P 121-15 gällde ärendet en konstruktion som var endast 1,66 meter lång, till viss del 1,23 meter hög och avsedd att användas som grill. Den var uppmurad av tegelstenar och placerad utefter tomtgränsen i direkt anslutning till ett avskiljande plank. På grund av bland annat det beständiga intrycket och massiva utformandet ansåg MÖD att konstruktionen var en mur.

Frågan om en mur kan stå på prickad mark

Fastigheten omfattas av detaljplan med beteckning DP 21-P93:49 från 1993. Detaljplanens termer ska tolkas mot bakgrund av den lagstiftning som gällde när planen antogs. Denna innehöll inte någon definition av begreppet bebygga. Enligt praxis har inte bara uppförande av byggnad, utan även uppförande av plank eller mur på punkprickad mark ansetts stå i strid mot detaljplaner antagna innan PBL trädde i kraft (se bl.a. RÅ 1995 ref. 21; Mark- och miljööverdomstolens dom den 26 november 2012 i mål nr. P 6967-12).

Länsstyrelsens bedömning

Frågan om klaganden har uppfört en mur

Den avgörande frågan i ärendet är huruvida konstruktionen är en mur eller inte.

Enligt nämndens mätningar är fundamentet mellan 37 och 54 cm, medan den enligt klagandens mätningar är mellan 25 och 52 cm. Eftersom det är relativt liten skillnad mellan mätningarna har länsstyrelsen gjort bedömningen att inte ytterligare mätning behövs. Länsstyrelsen anser att det framgår av både nämndens tillsynsprotokoll och klagandens inlagor att betongfundamentet vid sin högsta punkt är över 50 cm. Länsstyrelsen anser även att det framgår av både nämndens och klagandenas fotografier att nivåskillnaderna vid de olika mätpunkterna inte är väsentliga. Därtill framgår det av praxis ovan att höjden inte regelmässigt är avgörande för bedömningen av om det är en mur eller inte. Utformningen och ändamålet är också avgörande för bedömningen.

Fundamentet i det aktuella ärendet är helt gjutet i betong. Detta anser länsstyrelsen är en massiv och beständig utformning, vilket talar för att det är en mur.

Därtill har klaganden uppgett att konstruktionens syfte till stor del är att hindra fordon från att kunna forcera sig in på området. Det har inte framkommit några andra skäl till att fundamentet har den massiva utformning som den har i nuläget. Det är möjligt att montera ett staket utan väl synligt betongfundament. Klaganden har dock uppgett att syftet med det kraftiga fundamentet är att det fungerar som inkörningsskydd. Detta syfte talar för att konstruktionen är en mur.

Gällande höjden anser länsstyrelsen att smidesstaketet adderar höjd till konstruktionen i sin helhet, även om staketet i sig har en god genomsynlighet. Oavsett om staketet är 110 eller 140 cm högt innebär det att konstruktionen ger ett högre och mer massivt helhetsintryck. Mot bakgrund av den praxis som finns och mot bakgrund av vad som har

framkommit i ärendet gör länsstyrelsen den sammantagna bedömningen att konstruktionen är en mur. Den kräver således bygglov.

Frågan om muren kan stå kvar

Länsstyrelsen instämmer med nämnden, och anser på samma grunder som nämnden, att det inte går att bevilja bygglov för muren.

Klaganden har anfört att de har anlagt rabatter framför muren och att detta har minskat höjden till 20-22 cm. Det framgår av praxis ovan att ena sidan av en mur kan vara helt täckt i jord och att detta inte påverkar bedömningen av huruvida det är en mur. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att rabatten inte påverkar hur murens höjd ska bedömas. Rabatten är därför inte en omständighet som gör att muren kan stå kvar.

Klaganden har anfört att nämnden hade beviljat klaganden ett förhandsbesked genom den information som fanns på kommunens hemsida. Länsstyrelsen anser att den informationen var allmänt hållen och inte kan tolkas som ett förhandsbesked. Det framgår även av praxis att en enskild kommun inte kan sätta upp egna regler för när en konstruktion är att se som en mur i lagstiftningens mening.

Klaganden har anfört att muren behövs för deras verksamhet, samt att detaljplanen är från 1993 och att behoven ser annorlunda ut idag. Länsstyrelsen har inte möjlighet att göra den typen av behovsprövning, utan har endast utrymme att utgå från giltig detaljplan i sin prövning. Länsstyrelsen anser därför, i likhet med nämnden och på samma grunder som nämnden, att muren inte kan vara placerad på prickad mark.

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att nämnden hade fog för sitt beslut om föreläggande och byggsanktionsavgift. Det har inte framkommit några omständigheter i överklagandet eller i ärendet i övrigt som gör att länsstyrelsen gör en annan bedömning än nämnden. Länsstyrelsen avslår därför överklagandet.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Caroline Näslund med länsjurist Johanna Hemmingsson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Gävle kommun

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 5086-2023.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.